

**VIII WOJEWÓDZKI KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ETAP III – WOJEWÓDZKI

**25 lutego 2025 r.
godz. 10.00**

Kod pracy ucznia

Suma punktów

Czas pracy: 90 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 58

Instrukcja dla ucznia

1. W wyznaczonym miejscu arkusza z zadaniami konkursowymi wpisz swój kod.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych stronach wydrukowane są 22 zadania.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś komisji konkursowej.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym lub niebieskim tuszem / atramentem.
6. Nie używaj korektora.
7. Rozwiązania zadań zamkniętych zaznacz w arkuszu z zadaniami konkursowymi. W zadaniach zamkniętych poprawna jest jedna lub więcej niż jedna odpowiedź. Wybierz tę odpowiedź lub odpowiedzi i właściwą literę / właściwe litery zaznacz kółkiem, np.:
8. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl krzyżykiem, np.: i zaznacz kółkiem inną wybraną odpowiedź, np.:
9. Rozwiązania zadań otwartych napisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu z zadaniami konkursowymi. Ewentualne pomyłki przekreślaj jedną linią.
10. Przy rozwiązywaniu zadań możesz korzystać z brudnopisu znajdującego się na ostatniej stronie arkusza zadań. Brudnopis nie podlega sprawdzeniu.

Powodzenia!

Przeczytaj uważnie fragment tekstu, a następnie wykonaj zadania.

TEKST I

Pewnego razu, gdy łódź przywiozła wodę i zapasy żywności, Skawiński, zeszedłszy w godzinę później z wieży, spostrzegł, że prócz zwykłego ładunku jest jeszcze jedna paczka więcej. Na wierzchu paczki były marki pocztowe Stanów Zjednoczonych i wyraźny adres „Skawiński Esq.”, wypisany na grubym żaglowym płótnie. Rozciekawiony starzec przeciął płótno i ujrzał książki. Wziął jedną do ręki, spojrzał i położył na powrót, przy czym ręce poczęły mu drżeć mocno. Przysłonił oczy, jakby im nie wierząc; zdawało mu się, że śni — książka była polska. Co to miało znaczyć?! Kto mu mógł przysłać książkę? W pierwszej chwili zapomniał widocznie, iż jeszcze na początku swej latarniczej kariery przeczytał pewnego razu w pożyczonym od konsula »Heraldzie« o zawiązaniu polskiego Towarzystwa w New Yorku i że zaraz przesłał Towarzystwu połowę swej miesięcznej pensji, z którą zresztą nie miał co robić na wieży. Towarzystwo, wywdzięczając się, przysyłało książki. [...] Polskie książki w Aspinwall, na jego wieży, wśród jego samotności, była to dla niego jakaś nadzwyczajność, jakieś tchnienie dawnych czasów, cud jakiś. Teraz wydało mu się, jak owym żeglarzom wśród nocy, że coś zawołało na niego po imieniu głosem bardzo kochanym, a zapomnianym prawie. Przesiedział chwilę z zamkniętymi oczyma i był prawie pewny, że gdy je otworzy, sen zniknie. Nie! Rozcięta paczka leżała przed nim wyraźnie, oświecona blaskiem popołudniowego słońca, a na niej otwarta już książka. Gdy stary wyciągnął znowu po nią rękę, słyszał wśród ciszy bicie własnego serca. Spojrzał. Były to wiersze. Na wierzchu stał wypisany wielkimi literami tytuł, pod spodem zaś imię autora. Imię to nie było Skawińskiemu obce; wiedział, że należy ono do wielkiego poety, którego nawet i utwory czytywał po trzydziestym roku w Paryżu.

Za: <https://wolnelektury.pl>

Zadanie 1. (0–1 p.)

Wybierz poprawne dokończenie / dokończenia zdania.

Bohater tekstu I był w Paryżu po roku

- A. w I połowie XIX wieku.
- B. po roku 1730.
- C. po roku 1830.
- D. po roku 1930.

Zadanie 2. (0–1 p.)

Wybierz niepoprawne dokończenie / dokończenia zdania.

Zdarzenie, o którym mowa w tekście I,

- A. nie stało się powodem zmian w życiu bohatera.
- B. nie dało bohaterowi szansy na pozostanie w Aspinwall.
- C. nie miało wpływu na dalsze losy bohatera.
- D. nie otworzyło bohaterowi drogi do nowych wyzwań.

Zadanie 3. (0–1 p.)

Podaj tytuł oraz imię i nazwisko autora polskiej książki, o której mowa w tekście I.

.....

Zadanie 4. (0–1 p.)

Zaznacz punkt / punkty z fragmentami życiorysu autora tekstu I.

- A. Pseudonim Maurycy Zych, Józef Katerla, ur. 14 X 1864 r., zm. 20 XI 1925 r. w Warszawie; powieściopisarz, nowelista, dramaturg.
- B. Pseudonim Litwos, ur. 5 V 1846 r. w Woli Okrzejskiej, zm. 15 XI 1916 r. w Vevey (k. Lozanny); pisarz, publicysta, działacz społeczny, autor *Quo vadis*.
- C. Właściwie S.W. Rejment, ur. 7 V 1867 r. w Kobielu Wielkim, zm. 5 XII 1925 r. w Warszawie; powieściopisarz, nowelista, autor *Chłopów*.
- D. W 1900 r. jako dar narodowy otrzymał posiadłość ziemską Oblęgorek (pod Kielcami). W 1905 r. otrzymał Nagrodę Nobla za „znakomite zasługi jako pisarza epickiego”.

Zadanie 5. (0–8 p.)

Oceń prawdziwość poniższych zdań, dotyczących tekstu I. Wstaw znak „X” do właściwej rubryki.

	Zdanie	Prawda	Falsz
A.	Tekst I nie jest fragmentem powieści.		
B.	W tekście I nie występuje narrator pierwszoosobowy.		
C.	Tekst I nie należy do tego samego rodzaju literackiego co powieść.		
D.	Bohater tekstu I nie jest bohaterem tytułowym.		
E.	Świat przedstawiony w tekście I nie ma cech realistycznych.		
F.	Nie jest znane miejsce akcji w tekście I.		
G.	Autor tekstu I nie tworzył utworów epickich.		
H.	Tekst I nie reprezentuje takiego samego gatunku jak <i>Katarynka</i> .		

Zadanie 6. (0–3 p.)

Nazwij gatunek utworu czytanego przez Skawińskiego i podaj dwie jego cechy gatunkowe.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–4 p.)

Z tekstu I wypisz przykłady zdań odpowiadających podanym wykresom (jedno zdanie w podpunkcie A. i jedno zdanie w podpunkcie B.). Nazwij ich typy.

A. _____

Zdanie:

Nazwa typu zdania:

B. _____

Zdanie:

Nazwa typu zdania:

Zadanie 8. (0–6 p.)

Wpisz do tabeli imiesłow y z pierwszego, trzeciego i piątego zdania tekstu I. Podaj ich pełne nazwy oraz czasowniki, od których zostały utworzone. Napisz też, od jakiego typu czasowników się je tworzy.

Imiesłów z tekstu I	Pełna nazwa imiesłowu	Utworzony od czasownika	Taki imiesłów tworzy się od czasowników

Zadanie 9. (0–2 p.)

Utwórz wskazane niżej rodzaje wypowiedzi zgodnie ze wskazówkami.

A. Zastąp poprawnie jedno ze zdań imiesłowowym równoważnikiem zdania.

Gdy wyciągnął znowu po nią rękę, słyszał wśród ciszy bicie własnego serca.

.....
.....

B. Przekształć zdanie na zdanie z czasownikiem w stronie biernej.

Pewnego razu łódź przywiozła wodę i zapasy żywności.

.....
.....

Zadanie 10. (0–2 p.)

Przekształć zdania tak, aby imiesłowowy równoważnik zdania został w nich poprawnie użyty.

A. Czytawszy książkę, Skawiński przypominał sobie rodzinne strony.

.....

B. Przysłoniwszy oczy, stary wpatrywał się w polską książkę.

.....

Zadanie 11. (0–2 p.)

Wstaw do zdania z dalszego fragmentu testu I brakujące znaki interpunkcyjne.

Potem wojując w Algerze i w Hiszpanii słyszał od rodaków o coraz wzrastającej sławie wielkiego wieszca ale tak przywykł wówczas do karabina że i do ręki nie brał książek

Zadanie 12. (0–3 p.)

Wypisz z pierwszego zdania tekstu I po jednym przykładzie spełniającym poniższe wymagania. Jeżeli takiego wyrazu nie ma, napisz: BRAK.

A. rzeczownik, w którym głoska traci dźwięczność:

.....

B. rzeczownik akcentowany na trzeciej sylabie:

.....

C. czasownik akcentowany na trzeciej sylabie:

.....

Zadanie 13. (0–4 p.)

Napisz streszczenie tekstu I w czterech zdaniach pojedynczych.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst II i rozwiąż zadania.

Tekst II

Nowy Jork (miasto; stan w USA) Nowego Jorku, Nowym Jorkiem; przym.: nowojorski **a. New York**

New York, New Yorku, New Yorkiem a. **Nowy Jork**

Zadanie 14. (0–1 p.)

Wybierz poprawne dokończenie / dokończenia zdania.

W podanych przykładach spolszczonego zapisu nazwy miasta podano formy:

- A. mianownika, dopełniacza i biernika.
- B. m.in. narzędnika i dopełniacza.
- C. tylko dopełniacza i narzędnika.
- D. mianownika, dopełniacza i narzędnika.

Zadanie 15. (0–1 p.)

Zaznacz stwierdzenia niezgodne z treścią tekstu II.

- A. W wersji spolszczonej oba człony nazwy „Nowy Jork” nie odmieniają się.
- B. Wyrazy utworzone od nazwy „Nowy Jork” pisze się zawsze wielką literą.
- C. Nie dopuszcza się wariantywnego sposobu zapisu nazwy „Nowy Jork”.
- D. Tylko forma zapisu „New York” nie jest poprawna.

Zadanie 16. (0–4 p.)

Odpowiedz na pytanie internautki skierowane w formie e-maila do poradni językowej. Napisz uzasadnienie zgodne z tekstem II. Zachowaj formę korespondencji zastosowaną przez internautkę.

Szanowni Językoznawcy,

która forma jest poprawna: „w Nowym Jorku” czy „w New Yorku”? Proszę o odpowiedź.

Z wyrazami szacunku

Anna K.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0–1 p.)

Wybierz poprawne dokończenie / dokończenia zdania.

Tekst II przytoczono

- A. ze słownika synonimów.
- B. ze słownika ortograficznego.
- C. z leksykonu wyrazów obcych.
- D. ze słownika poprawnej polszczyzny.

Zadanie 18. (0–3 p.)

Wybierz poprawne dokończenie / dokończenia zdania.

Teksty I i II

- A. mają cechy tekstu naukowego.
- B. są popularnonaukowe.
- C. różnią się przynależnością gatunkową.
- D. mają podobną funkcję komunikacyjną.

Uzasadnij krótko swój wybór.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0–3 p.)

Wpisz do tabeli wyrazy zgodnie ze wskazówkami w nagłówkach.

Nazwa mieszkańca miasta Nowy Jork	Nazwa mieszkanki miasta Nowy Jork	Nazwa mieszkańców miasta Nowy Jork

Zadanie 20. (0–1 p.)

Wybierz niepoprawne dokończenie / dokończenia zdania.

Nazwa miasta „New York” w tekście I

- A. została odmieniona zgodnie ze współczesnymi zasadami.
- B. zawiera błąd ortograficzny.
- C. nie mogła zostać odmieniona.
- D. została w pełni spolszczona w zapisie.

Zadanie 21. (0–3 p.)

Rozpoznaj cytaty i uzupełnij poprawnie tabelę.

Cytat	Imię i nazwisko autora	Tytuł utworu	Gatunek literacki
A. „Chudy był zawsze i opalony, z brzuchem wydętym, a zapadłymi policzkami; czuprynę miał konopną, białą prawie i spadającą na jasne, wytrzeszczone oczy, patrzące na świat, jakby w jakąś niezmierną dalekość wpatrzone.”			
B. „Ona czegoś... więcej... czeka... A bodajże cię, Dyndalu, Z tym konceptem! — Czegoś czeka!”			
C. „Mówił mi to sam Aulus Plaucjusz. Ligowie nie przekroczyli istotnie wówczas granicy, ale barbarzyńcy przychodzą jak burza i uciekają jak burza.”			

Zadanie 22. (0–3 p.)

Rozpoznaj na podstawie opisu, o jaki gatunek literacki chodzi. Nazwij go.

A. Utwór liryczny opiewający śmierć jakiejś osoby.

gatunek:

B. Krótki, żartobliwy utwór wierszowany, oparty na ciekawym, dowcipnym pomyśle.

gatunek:

C. Wielowątkowy utwór pisany prozą, zazwyczaj dość obszerny.

gatunek:

